

במקום זה, שהרי כל הפחתונים נזונים משנה השביעית הזו. ואם אדם עושה סחורה באותם פרות, המקום הזה של עניות מונע ממנו ברכות, ולכן מונע ממנו ברכות. וצריך אדם להראות שלארץ הקדושה הזו של הקדוש ברוך הוא יש נחת עם בעלה, והקדוש ברוך הוא נותן לחם לכל הזה, ו"כל" לאותו מקום שנקרא (בראשית ב) בשר מבשרי, ואין לה אור משלה, אלא אותם ספיחי הששית שזרעו בה ממילא.

וצריך אדם באותו ערב שביעית לעשות מלאכת הארץ באותן עשר נטיעות שהשתלמו בה, שתתחד הארץ הזו עמם ולא תפרד מהם, ואף היא תקרא נטיעה, נטיעה שנטע הקדוש ברוך הוא, כדי שלא ימנע ממנה אותו טוב שיש לה עם בעלה מנוחה בשביעית. ולכן נקרא אדם ביום הששי, והזדווגה עמו בת זוגו להתענג בשבת, ועכשו הזדווגה צדק עם ששי לתת אור להר סיני הזה.

ובא וראה, הר חורב נקרא בשמזדוג עמו וא"ו, ואם בני אדם מפרידים וא"ו ממנה, נקרא חרב לה, שהרי פתוב חרב, ועושה נקמות, לכן הלכה למשה מסיני תורה שבעל פה, שיכללו אותה עם אותם עשר נטיעות ערב שביעית, ויבא מזון לעולם בשביעית, שהוא מקום שאין לו אור אלא מה שנפן לו מאותו וא"ו.

ובא וראה, כשעשו ישראל את העגל, והפרידו הברכות מהר חורב הזה, שהפרידו ממנו וא"ו וקצצו בנטיעות, באותן נטיעות מה פתוב? (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.

בהאי אתר, דהא כולהו תתאי מהאי שתא שביעתא מתזנין. ואי בר נש עביד באינון פירין סחורתא. האי דאתרא דעניותא מנע מניה ברכאן, בגין כך מנע מניה ברכאן. ובעי בר נש לאחזאה דהאי ארעא קדישא דקדשא בריך הוא אית לה נייחא בבעלה וקודשא בריך הוא יהיב לחם להאי כ"ל. וכ"ל לההוא אתרא דאקרי בש"ר מבשרי, ולית לה נהורא מדילה אלא הנהו ספיחי דשתיתאה דאזדורעו בה ממילא.

וכעי בר נש פההוא ערב שביעית למעבד עבידתא דארעא באינון עשר נטיעין אשתלימו בה דתתיחד האי ארעא בהו, ולא תתפרש מניהו ותתקרי אף היא נטיעה, נציבו דנצב קדשא בריך הוא. בגין דלא יתמנע מניה ההוא טיבו דאית לה עם בעלה, נייחא בשביעית. בגין כך אדם פיומא שתיתאה אתברי ואזדווגת עמיה בת זוגיה לאתענגא בשבתא, והשתא אזדווגת צד"ק בשתיתאה למיהב נהירו להאי הר סיני.

ותא חזי, הר חורב אתקרי כד אזדווג עמיה וא"ו. ואי בני נשא מפרישין וא"ו מניה, אקרי חרב ליי, דהא חרב פתיב, ועבדא נוקמין. בגין כך הלכה למשה מסיני תורה שבעל פה דיכללון יתה באינון עשר נטיעין ערב שביעית, וייתי מזונא לעלמא בשביעית. דהוא אתרא דלית לה נהורא אלא מה דאתייהיב לה מההוא וא"ו.

ותא חזי ישראל פד עבדו עגלא ואפרישו ברכאן מהאי הר חורב דאפרישו מניה וא"ו וקצצו בנטיעות באינון נטיעין, מה כתיב (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. ההוא עדי עלאה, תפלין דרישא

וּדְרוּעָא דְשׁוּוּיָן בְּיַד פְּהָה אַעֲדִיאוּ מְנַהוּן. וּמֵאֵן אַתְרַּא אַתִּיּהִיב לֹון, מַהֲר חוֹרֵב כַּד אַזְדִּוּג בַּהּ וְא"ו. וְהַשְׁתָּא (מְשַׁלִּי ט"ו) וְנִרְגָן מִפְּרִיד אַלוּף וְאַתְעָרוּ עֲלֵיהוֹן חֲרָב.

בְּגִין כֶּף בְּנֵי לֹוי דְעַבְדוּ לְוִיָּה לְהֵאֵי אַתְרָא,

אַתְפְּרְעוּ מְנַהוּן. הֵדָא הוּא דְכְתִיב (שְׁמוֹת

ל"ב) וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִי

אֵלַי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֹוי, דְהָא לֹא עַבְדוּ

פְּרוּדָא אֶלָּא לְוִיָּה. וְאָמַר לֹון מֹשֶׁה (שְׁמוֹת ל"ב)

כֹּה אָמַר יְיָ עֲבְרוּ וְשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לְשַׁעַר

בַּמַּחֲנֶה, בְּגִין דְהֵאֵי כ"ה יְהֵבַת לֹון רְשׁוּתָא

לְמַעַבְד דִּינִין וּמֵאֵן אִיהוּ כ"ה, דָּא הֵר חוֹרֵב

וּבְגִין כֶּף קִטְלוּ מְנַהוּן כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ,

שְׁלֹשַׁת לָא אַתְמַר, אֶלָּא כְּשִׁלְשַׁת לְקַבֵּל הִנְהוּ

תְּלַתָּא דְרִגִין דְהוּוּ מְלִיָּין לְהֵאֵי בְּאֵר. הֵדָא

הוּא דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ"ט) וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי

צֹאן רוֹבְצִים עֲלֵיהָ. בְּגִין דְאִינוּן גְּרָמוּ

דִּיסְתַּלְקוּן מִינָהּ וְהָא אוּקְמוּהָ.

בְּגִין כֶּף פְּקִידַת לִיָּה הָאֵי תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה

לְמֹשֶׁה עַל אִינוּן עֶשֶׂר נְטִיעֵן וְעַרְבָּה

דִּיקִיפּוֹן לְהֵאֵי מְזַבַּח בְּאִינוּן עַרְבֵי נַחַל לְקַבֵּל

תְּרִין דְרִגִין דְמְקִיפִין לְעֵילָא דְאִינוּן נְצ"ח

הו"ד. וּכְדִין יַעֲבֹדוּן נְסוּף הַמִּים מֵאִינוּן מִים

חַיִּים דְאַתִּיָּין עַל יְדָא דְצַדִּיק וְלֹא יִמְנַעוּן

מֵהֵאֵי מְזַבַּח טִיבוּ עֲלָאָה.

וְהָא חֲזִי כָּל שְׂאָר יוֹמֵי דְשְׁתָּא בְּהֵאֵי מְזַבַּח

עַבְדִּין נְסוּף הַיָּין, רְמִיזוּ לְדִינָא דְעֵייל

בַּהּ לְמִידֵן עֲלֵמָא. אַבְּל בְּחַג עַבְדִּין אוּף בְּמִים

חַיִּים. דְהָא חַיִּים וּנְהִירוּ אַתּוּסַף בְּהֵוּא זְמַנָּא

(יְשַׁעְיָה י"א) כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דְעָה אֶת יְיָ כַּמִּים

לַיָּם מְכַסִּים.

אוֹתוּ תְכַשִּׁיט עֲלִיוֹן, תְּפַלִּין שֶׁל ראש וּזְרוּעַ שְׁשָׁמִים בְּיַד כְּהֵה הַסִּירוּ מֵהֶם, וּמֵאִיזָה מְקוּם נִתֵּן לָהֶם? מַהֲר חוֹרֵב, כְּשֶׁהַזְדוּג עֲמָהּ וְא"ו. וְכַעַת (מְשַׁלִּי טז) [וְ]נִרְגָן מִפְּרִיד אַלוּף, וְעוֹרְרוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַחֲרָב.

מִשׁוּם כֶּף, בְּנֵי לֹוי שְׁעִשׂוּ לְוִיָּה

לְמְקוּם זֶה, נִפְרְעוּ מֵהֶם, זֶהוּ

שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת לב) וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה

בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לְה' אֵלַי,

וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֹוי. שְׁהָרִי לֹא עָשׂוּ פְרוּד,

אֶלָּא לְוִיָּה. וְאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה, כֹּה אָמַר ה'

עֲבְרוּ וְשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לְשַׁעַר

בַּמַּחֲנֶה. מִשׁוּם שְׁה"כֵה" הַזֹּאת

נִתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת לַעֲשׂוֹת דִּינִים.

וּמִיָּהוּ כֵּה? זֶה הֵר חוֹרֵב, וְלִכְּן

הִרְגוּ מֵהֶם כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ.

שְׁלֹשַׁת לָא נֹאמַר, אֶלָּא כְּשִׁלְשַׁת,

כְּגִיד אוֹתָן שְׁלֹש דְרִגוֹת שְׁהִיוּ

מִמְלָאוֹת אֶת הַבְּאֵר הַזֶּה. זֶהוּ

שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כט) וְהִנֵּה שָׁם

שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רוֹבְצִים עֲלֵיהָ,

מִשׁוּם שֶׁהֶם גְּרָמוּ שִׁיסְתַּלְקוּ

מִמְנָה, וְהָרִי בְּאֵרוּהָ.

מִשׁוּם כֶּף צִוְתָה תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה

הַזֹּאת אֶת מֹשֶׁה עַל אוֹתָן עֶשֶׂר

נְטִיעוֹת וְעַרְבָּה, שִׁיקִיפוּ אֶת

הַמְּזַבַּח הַזֶּה עִם אוֹתָם עַרְבֵי נַחַל,

כְּגִיד שְׁתֵּי דְרִגוֹת שְׁמְקִיפִים

לְמַעַלָּה, שְׁהֶם נְצַח וְהוֹד, וְאִזּוּ

יַעֲשׂוּ נְסוּף הַמִּים אוֹתָם מִים

חַיִּים שְׁבָאִים עַל יְדֵי צַדִּיק, וְלֹא

יִמְנַעוּ מִמְּזַבַּח הַזֶּה הַטּוֹב הַעֲלִיוֹן.

וּבֵּא וְרָאָה, כָּל שְׂאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה

עוֹשִׂים בַּמְּזַבַּח הַזֶּה נְסוּף הַיָּין, רֹמְזוּ לְדִין שְׁנַכְנַס בַּהּ לְדוֹן אֶת

הָעוֹלָם. אַבְּל בְּחַג עוֹשִׂים אֶף בְּמִים חַיִּים, שְׁהָרִי חַיִּים וְאוֹר

נוֹסֵף בְּאוֹתוֹ זְמַן, (יְשַׁעְיָה יא) כִּי

מְלֵאָה הָאָרֶץ דְעָה אֶת ה' כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים.